

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list s prilogo „Vrtnar“.

Uradno glasilo
c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje **Gustav Pirc**, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji s prilogo vred 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

userati (oznanila) zaračunajo se po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na $\frac{1}{2}$ strani 8 gld., na $\frac{1}{4}$ strani 5 gld. in na $\frac{1}{8}$ strani 3 gld. Pri večih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje. Vse inserate zunaj Kranjskega sprejemata le Haasenstein & Vogler na Dunaji (Wien, I., Wallfischgasse Nr. 10).

Vsa pisma, naročila in reklamacije pošiljati je c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah šte. 5.

Št. 19.

V Ljubljani, 15. oktobra 1889.

Leto VI.

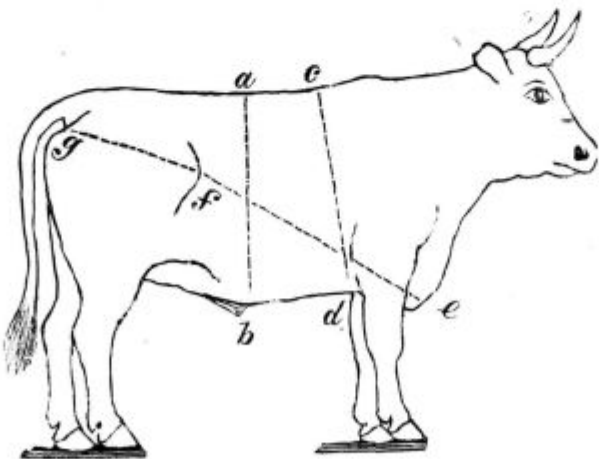
Obseg: Kako brez tehtnice spoznati težo goveje živine. — Državna trtnoušna komisija na Dunaji. — Razne reči. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Inserati.

Kako brez tehtnice spoznati težo goveje živine.

Gospod Matievič, c. kr. finančni nadkomisar v Celovci, si je izmislil poseben trak, ki je po eni strani rdeč, po drugi črn. Po črni strani ima zarisane milimetre s števkami. Meriti pa je debelost in dolgost živinčetu le na rdeči strani. Život pa ni povsodi enako debel, najdebelejši je okoli trebuha, koder se najbolj tlom približuje, najoži pa precej za sprednjima nogama. Jemati je treba srednjo debelost. To izmeriš, če premeriš život okoli srede trebuha preko hrbta pa za sprednjima nogama, potem obe številki sešteješ in skupno številko razpoloviš. Tako meriti morata pa dva. Srednjo debelost pa lahko en sam premeri tako le: Poglej, kod je trebuh najširji, in kod bi trak čez hrbtišče šel, ako bi ga potegnili okoli vsega života. (Glej podoba 35.) Stopi na desno stran goveda in položi konec traku (namreč tam, kjer je sklepek na rdeči črti) na sredo hrbtišča v tisto mer, koder mora trak iti preko najširjega trebuha. Konec pritisni z levo roko k hrbtu (pri a), z desno roko pa ravnaj trak doli do sredi trebuha (pri b), tako si izmeril polovico najširje debelosti. Zdaj drži trak tam, kjer je segel do sredi trebuha, in poglej, kod bi trak

šel čez hrbet, ako bi meril okoli života precej za sprednjima nogama. Kjer si prej trak držal z desno roko, tam naj prime zdaj leva roka, in položi njen palec sredi hrbta (pri c) v tisto mer precej za sprednjima nogama. Ko leva drži trak zgoraj, naj ga desna dalje razvija in ravna navzdol, da pride do sredi spodnjega života precej za sprednjima nogama (pri d). Tako si pridejal polovici najširje debelosti še polovico najože debelosti ter držiš v desni roki številko cele srednje debelosti. Tam, kjer držiš z desnim palcem za trak, poglej na rdeči strani številko in si jo zapiši.

Zdaj moraš premeriti še dolgost. Na prsih pred sprednjima nogama lahko otiplješ oprsno kost. Na sredo te kosti (pri e) položi konec traku (namreč tam, kjer je sklepek na rdeči črti) in pritisni ga rahlo k životu z desnim palcem in kazalcem. Z levo roko pa ravnaj trak preko desne sprednje noge ravno pod členom (pri f), kjer se noga v životu pripogiba, in obračaj ga naravnost proti ledju ali vrhni kosti zadnje noge, kjer

Podoba 35.

je kost najbolj očitna (pri g). Na sredi pota obstoj in pritisni trak rahlo k životu. Zdaj na desna roka konec traku spredaj spusti in naj ga prime tam, kjer ga je dozdal držala leva roka. Ko je leva roka oproščena, ravna trak dalje do ledja; in pred kostjo, ki najbolj ven moli, pritisni spet trak k životu. Desna zdaj spet spusti

in prime za trak pred ledjem, leva pa pelje trak preko ledja pod rep, tam kjer se rep loči od telesa. Kjer držiš z levo roko za trak tam je na rdeči strani zabeležena dolgost živinčeta. To številko si tudi zapiše. Več ti ni treba meriti. Zdaj pa podvoji srednjo debelost in jo prištej k dolgosti. Ta seštevek moraš pa za 721 zmanjšati, to je 721 od njega odšteti. Številko, ki ti je zdaj ostala, poišči na rdeči strani traku. Ko si jo našel, obrni trak in na črni strani ravno nasproti vidiš številko v milimetrih, katera ti kaže, koliko kil govedo tehta.

Recimo, da si premeril srednjo debelost in našel 338, dolgosti pa 330, zdaj računi:

deblost	338
še enkrat deblost	338
dolgost	330
to je	1006
od tega proč	721
ostane	285

Zdaj vzameš trak in poiščeš na rdeči strani številko 285; ako trak obrneš na črno, najdeš njej ravno nasproti številko 708 milimetrov, to pomeni, da je govedo 708 kil težko.

Lahko pa težo izračunaš tudi iz glave, ako izpustiš stotine. Namesto dvakrat 338 vzameš le dvakrat 38, to je 76, k temu prišteješ dolgost namesto 330 samo 30, to je 106, od tega odtegneš samo 21 namesto 721, dobiš 85; k temu zdaj prišteješ 200 ter dobiš spet isto številko 285, katere poišči na traku.

Mesarjem in kupčevalcem z govejo živino je zelo priporočati, da si kupijo tak trak; kajti vage ali tehtnice ni povsod pri rokah, in kdor žival na oči kupuje in ni v tem že dolgo izkušen, lahko se okani. Take trakove prodaja gospod Franc Sadnikar, železni trgovec v Celovci (Burggasse šte. 7.), in sicer: 3 metre dolge v medni ali mesingasti skatljici po 3 gld. 20 kr. in 5 metrov dolge po 4 gld. 20 kr.

Državna trtnoušna komisija na Dunaji

je zborovala dne 12. in 13. septembra. Prišlo je 28 zastopnikov iz dežel, koder rodi vinska trta, in sicer iz južnih dežel gg.: dr. Vošnjak za Kranjsko, baron Moscon za Štajersko, Burgstaller za Trst, dr. J. Canciani za Istro, T. grof Latour za Gorico, P. dr. Tartaglia iz Spleta itd. Ker bode gotovo zanimalo naše slovenske vinogradnike, ki jim toliko škodo prizadeva trtna uš, kar se je sklepalo pri tem shodu, hočemo ob kratkem poročati o razpravah državne komisije.

Na dnevnem redu je bilo posvetovanje o resolucijah, katere je bil sklenil državni zbor v poslednjem zborovanji glede trtne uši. Državni zbor je namreč pozval vlado, da pomnoži poskuse z ameriškimi trtami, da poveča ameriške trtnice, dobi ključev in ukoreninjenih trt iz inozemstva in Amerike ter da trte iz državnih trtnic oddaje po kolikor možno nizki ceni, oziroma revnim vinogradnikom brezplačno. Dalje naj vlada predloži izpremembe zakona z dne 3. aprila 1875 proti trtni uši s tem smislom, da se odstrani ukaz, da se morajo trte uničiti in se ne smejo zasajati novi vinogradi, koder se je udomačila trtna uš; da je prosto kupčevanje z ameriškimi trtami; da so davka prosti vsi novi z ameriško trto zasajeni vinogradi ne samo po krajih, koder je trtna uš dokazana, temveč 25 kilometrov na okoli, in da se ne zahteva desinfekcija vpeljanih ameriških trt. Končno se vladi naroča, da podpira vsa društva in zadruga, ka-

tere se pečajo z zasajanjem ameriških trt in ž njih požlahtnitvijo, da jim daje podpor in prepušča trte brezplačno.

Vsem tem sklepom je komisija z malimi izpremembami pritrdila po obširni, dvodnevi debati.

Gosp. poljedelski minister grof Falkenhayn, ki je sam predsedoval, naznanil je pred debato, da vlada namerava v vsakem okrajnem glavarstvu, v katerega okolišji se nahaja trtna uš, napraviti vinograd, zasajen z ameriškimi necepljenimi in cepljenimi trtami. Vsi govorniki so to odobraval in izrekli, da jedina rešitev vinogradarstvu je le zasajanje ameriških trt, ki so stanovitne proti trtni uši.

Niže-avstrijski zastopnik grof Gatterburg se je pohvalil, da je dosegel v deželnem zboru znesek 30.000 gld. za sredstva proti trtni uši, s kojimi se podpirajo občine, katere si napravljajo ameriške trtnice. Dr. Vošnjak pravi, da se tudi kranjski deželni odbor resno bavi z nezgodo, katera je zadela vinograde ne le po Dolenjskem, ampak tudi po Vipavskem. Deželni zbor je dovolil podpore vinogradnikom, ki zasajajo ameriško trto. Izdal se je poseben pouk za umno zasajanje ameriških vinogradov. Izreče zahvalo vladi, da je napravila v Kostanjevici velik ameriški vinograd, iz katerega bo dobiti do $\frac{1}{2}$ milijon in še več ključev od ameriških trt, in da se bode ta tudi v Črnomaljskem okraji in v Vipavski dolini prihodno spomlad zasadila taka vinograda. A cena ameriškimi trtam je previsoka, če tudi je bila znižana na 3 gld. za 1000. Ljudstvo po vinorodnih okrajih je silno zbegano, a tudi tako siromašno, da še za sol nima, ne pa da bi si kupovalo trt. Govornik priporoča še posebno gojiti take ameriške trte, katere rode tudi necepljene, ker cepitev je jako natančno delo in se mora večkrat ponavljati. Tudi so ljudje vajeni trte grobati, kar bi potem morali opustiti. Saj je dokazano po Francoskem, da je več vrst ameriških trt, ki dajo prav okusno vino, na primer Othello, ki rano dozoreva. V Kostanjevici ima Othello že v drugem letu debelojagodno črno grozdje, ki je začetkom septembra že bilo sladko. Iz tega trsa ali iz Huttingtona, ki tudi zgodaj zori, dalo bi se napraviti črno ali rdeče vino, gotovo boljše od tako zvanega cvička. S takimi trtami naj bi se delali poskusi po vseh legah. Deželna vinarska šola, ki ima že ameriške vinograde, bode vse take pohvaljene trte za poskušnjo zasadila. Naposled se pritoži, da morajo posestniki še zmerom plačevati davek od zemljišč, po katerih je trtna uš že zdavno uničila vse trte.

Vnela se je potem debata o ameriških trtah, ali in katere vrste bi kazalo gojiti, da jih trtna uš ne napade, in če jih napade, ne uniči.

Gospod minister je naznanil, da je referenta v ministertvu dvornega svetnika Depretisa bil lani poslal na Francosko, kjer je pregledal vinogradarstvo po krajih, od trtne uši prizadetih. Bival je tam tri mesece in spisal jako obširno poročilo, katero se je tiskano izročilo komisijskim članom. Poročilo je res jako zanimivo, ker nepristranski pripoveduje o delovanju na Francoskem proti trtni uši in tudi ne taji uspehov, kateri so se dosegli z zasajanjem ameriške trte. Leta 1868., predno se je začela trtna uš zarezati, imelo je Francosko 2.681.895 $\mathcal{H}_a$, ali 200krat toliko vinogradov, kolikor vse Dolenjko. Zdaj jih ima še 1.920.257 $\mathcal{H}_a$, katerih je 166.517 $\mathcal{H}_a$ zasajenih z ameriško trto, torej še 10. del ne vseh vinogradov. Od drugih sredstev proti trtni uši rabi žvepleni oglik po 66.175 $\mathcal{H}_a$, potapljanje vinogradov po 26.665 $\mathcal{H}_a$. Od direktnih produkterjev je najbolj zasajen Jaques, potem Othello, Cuningham, Herbemont in Huttington.

Nekateri ti zasadi so že do 10 let stari, a vzlic trtni uši rode obilno.

Gospod minister je glede na to poročilo menil, da vprašanje, ali naj sadimo ameriško trto pri nas, ni še dognano. Treba bo še mnogo poskusov. Ravnatelj Goethe in prof. Rössler Klosterneuburske šole sta zagovarjala ameriške trte. Goethe priporoča za naše kraje od direktnih produkterjev Othello, York Madeiro in Huttington za črna vina, ker Jaques prepozno dozoreva, Elviro pa za bela vina. Kot podloga za cepitev domačih trt pa sta najboljša trsa Riparia, Rupestris in York Madeira.

Po zborovanju so si gospodje ogledali državne ameriške vinograde v Klosterneuburgu, čudeč se bujni rasti malone vseh ameriških trt vzlic trtni uši. Direktni produkterji: Jaques, Othello, Herbemont i. t. d., bili so obloženi z grozdem, ki je bilo že vse črno in sladko, zlasti ugajalo je grozdje Huttingtonovo in Othellovo, ki je debelobjagodno in jako okusno brez tistega okusa, ki ga ima grozdje od York Madeire in Othella in drugih ameriških trt in ki je hujši od Izabelnega. Vino od teh trt, to so priznavali vsi udje komisijski, bilo bi prav dobro. Dvomijo pa še, ali bodo te trte stanovitne proti trtni uši. No po izkušnjah na Francoskem o tem ni dvomiti. Torej smemo upati, da vinska trta ne bode zamrla po naših krajih in da bode Amerika s svojimi trtami popravila, kar nam je pokvarila s filoksero.

Razne reči.

— Če si je konj izvinil nogo, rabili so poprej mrzle mokre obkladke. Izkušnja je pa pončila, da se noga mnogo prej ozdravi, če na njo devlješ gorke obkladke ali pa če mu bolno nogo postaviš v jako gorko vodo. Potem pomoči obezo v zmes, napravljeno iz enolih delov vode in arnike in jo trdno obeži okrog otekle in boleče noge. Kadar se je obeza uže posušila, namoči jo zopet v rečeni tekočini. V malo dneh konja zopet lahko vprežeš.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 139. Pri nas se je letos po večem mlado zelje (kapus) posušilo. Pri koreninah so se namreč zaredili majhni, podolgaсти črvi, ki so jih izpodjedali. Od kod prihajajo ti črvi in ali se sme prihodnje leto na tisto mesto zopet zelje saditi? (Ig. M. na I.)

Odgovor: Ti črvi niso skoraj gotovo nič drugega, nego ličinke ali ogrei od majnikovega hrošča, kateri so letos skoraj po vsem Kranjskem delali neizmerno škodo in so uničili še tiste pridelke, katerih ni uničilo slabo vreme. Slabega vremena niso krivi kmetovalci, škode po črvih so pa manj ali bolj krivi sami. Ko bi kmetovalci gledali na to, da se spomladi hroščeci (kebri) pridno pobirajo ter bi županstva podpirali, ne pa, kakor navadno, ovirali, nikakor ne bi bili ogrei napravili toliko škode. Upajmo, da je letošnja škoda večino spametovala. Ako je zelnik dober, lahko sadite prihodnje leto zopet zelje nanj, le črvov ne sme biti več na njem, če ne bode zopet ves trud zastonj. Črve pričnite uže jeseni pokončavati, in sicer na način, ki je bil priporočen v 18. številki „Vrtnarjevi“ za bramorje. Spomladi, kadar pripravljate zelnik za saditev, pa dajte vse črve in drugo golazen pobrati in uničiti. Največ uspeha bodele pa imeli v boji proti tem škodljivcem, ako bodele vsi občani točno izpolnjevali deželni zakon, ki zapoveduje pokončevati škodljive mrčese.

Vprašanje 138. Imam dvoje telet, junčka in junico, ki pa nista za pleme. Junček ima na popku oteklino, ki se v trebuh umakne, ako jo stisnem, in ki se precej zopet pokaže,

ako odneham. Pod kožo je čutiti votlino, v katero se oteklina umakne, ako jo pritisknem. Junica ima kake tri palce dolg, trd in nepremičen popek. Častito uredništvo naj razjasni, če je kaj pomoči in kako pomagati. (J. P. v G. pri Krki.)

Odgovor: Junček je kilav, t. j. trebušna koža pri popku je počena, in čreva uhajajo skozi razpoko med vnanjo in trebušno kožo. To je junčku ali prirojeno, ali pa se mu je naredilo pri otelevi vsled prebudega vlaka za popkovo vez. Junica je pa imela skoraj gotovo otekel popek, ki se je morda tudi gnojil, sedaj pa se je oteklina strčila in se bode počasi razšla. Tudi tukaj utegne biti vzrok nepravilno ravnanje s popkovo vezjo ob otelevi. Popkovo kilo zdraviti je sitno in nevarno. Ako vam ni do junčka posebno veliko, priporočamo vam ga dati mesarju. Če je pa kila junčku prirojena, pa žival uže celo ni za pleme, ker ta hiba prehaja tudi na mladiče. Glavna reč je, da se kila ne hujša. Ako se kila veča, lahko se krma v črevih tudi zalesti, čreva se ne dajo nazaj spraviti, in govedo pogine. Navadno domače zdravljenje je to le: Govedo položite na hrbet, čreva spravite iz kile v trebuh, položite na prazno kilo obliž (flajšter) od čevljarske smole ter ga s trakom okoli života tako pritrdite, da čreva ne morejo nazaj v kilo uhajati. To ovezo pustite več tednov, t. j. sploh dokler je mogoče in dokler se razpoka ne zaraste. Ako je junček še mlad, utegne ozdraveti. Najbolje in najhitreje ozdravi vam pa junčka izkušen živinozdravnik.

Vprašanje 140. Ob mnoge hiše sade drevje, in to največ tako, ki ne rodi nobenega sadu koristnega. Ali bi ne bilo boljše saditi sadnega drevja? Katere jabolčne vrste bi v ta namen najbolj prišle, t. j. katere rasto bolj gosto in imajo veliko listje? (F. Kl. v H. pod Ljubljano.)

Odgovor: Gotovo je pred hišo bolj koristno saditi drevje nego divji kostanj, lipa i. t. d., če tudi niso tako lepa. Zelo košato rasteta in imata veliko listje: Virginjsko rožno jabolko (ki je sicer rodovitno, a zelo zgodnje, zato malovredno) in zimski beli tofelj. Nad vse vam pa moremo zaradi njene lepe rasti, velike plodovitosti in dobrega sadu priporočati angleško zlato zimsko parmeno.

Vprašanje 141. Imam vola, ki je krvomočen (ščije kri) in sicer ne same, ampak pomešano s calnico. Kaj je vzrok tej bolezni, in ali se da od nje ozdraviti? Vol sicer še vedno rad je, a za delo postal je pa slabjši. (Fr. P. v Č. vrhu.)

Odgovor: Krvomočnosti je kriva krma. Ako vol použije veliko igličevja smrekovega, jelkovega i. t. d., ali listja hrastovega, ali če je krmiljen s kislimi travami z mokrih senožeti, pokaže se ta bolezen. Trdi sunek ali udarec na ledvico jo provzroči. Bolezen traja 1 do 3 tedne, in navadno žival tudi ozdravi, kakor hitro prenehajo vzroki. Drugače pa pritiskne vranična vnetica, moči ponehajo, žival oslabi in pogine. Domače zdravlilo proti krvomočnosti je kislo mleko, katerega dajajte volu po 3 do 5 litrov na dan. Ako je vol uže zelo oslabil, priporočamo Vam poklicati živinozdravnika.

Vprašanje 142. Moj konj se je menda prehladil in je vsled tega nekako trd v sprednjih nogah, zato se izpodtika in tudi pada, kadar pelje navzdol. Poškodoval si je pri tem uže dvakrat nogi, drugače je pa dober in zdrav. Ali je še mogoče konja ozdraviti doma in kako? Konj je star kakih 8 let (J. P. v Pr.)

Odgovor: Konj se najbrže ne izpodtika zato, ker se je prehladil. Morda je to nasledek kake druge prejšnje bolezni v sprednjih nogah ali v rami, česar pa skoraj ne moremo verjeti. To bi se dalo le po natančnem preiskavanju določiti. Ako preberete vprašanje 99. v letošnjem letniku „Kmetovalčevem“, videli bodele, da išče vprašalec vzroka izpodtikanju v krmi. Naše mnenje je pa tako, da so izpodtikanju največkrat vzrok le hlapi in voznički, ki ne zaajo s konji prav voziti in ravnati. Kaj drugega je seveda, ako je konj slabe rasti, kar mu je ali prirojeno ali pa je kriva vzreja v hlevu, vsled česar

dobi konj nepravilno hojo ter se ne privadi tlem zunaj hleva. Prvi pogoj umne reje konjske je: Žrebč naj se kolikor mogoče pregiba po planem. Tudi Vam ne moremo drugega odgovarjati na Vaše vprašanje nego to, kar smo odgovorili na 99. vprašanje: Mladi konji, vzgojeni na mehkih tleh, oslabe v noge, kadar pridejo na trde ceste. Hitro ustavljanje brzo tekočih konj, obračanje na majhnem prostoru tudi slabi, posebno sprednji nogi. Najglavnejši vzrok je pa nepravilna vožnja, zlasti pa brzdanje. Ako konj, če voznik ne drži pravilno vajetov, ali če je slabo obrzdan, ne more, ali pa, ker je len, noče pravilno po konci glave držati, razvadi se prav kmalu ter se začne izpodtikati. Svetujemo in priporočamo Vam pravilno voziti in brzdati, da se konj navadi glavo po konci držati, noge pa drgnite dobro po vsaki vožnji in sploh jih drgnite tudi s flujidom, ako pa ga nočete kupiti, pa z vinom ali s kakim žganjem.

Vprašanje 143. Morda bi bilo dobro, ko bi nam kaj povedali tudi o žganji. Rad bi kupil kotel. Kakovšen je boljši, velik ali majhen, z dolgimi ali s kratkimi cevmi? Kje se dobivajo dobri kotli? (M. P. župnik na V.)

Odgovor: O kuhanji žganja priobčimo kmalu članek s podobami. Na kakovost žganja ne vpliva velikost kotla prav nič, pač pa hitrost, s katero delamo. V velikem kotlu skuhate hitreje pripravljeno surovino, bodisi češplje, tropine i. t. d., nego v majhnem, in požgete razmeroma tudi dosti manj kuriva. Če smo prav poučeni, plačevati je od velikega kotla tudi razmeroma menj davka. Kolikor daljša je cev, toliko popolneje se prekaplje, a to velja pa le za toliko cevi, kolikor se je hladi v vodi. Zatorej moramo reči kolikor daljša je cev v hladilniku, toliko bolje se prekapa žganje in toliko močnejšega dobimo. Žganjarski kotli, kakeršne pri nas še navadno rabijo, in kakeršne v Ljubljani ob semujeh prodajajo, pa so slabi, ker iz njih uhaja zaradi slabega hlajenja velik del najboljšega žganja v podobi sopara v zrak. Ti kotli nimajo namreč niti dva metra dolge, a popolnoma ravno cevi, katero tisti, ki žganje kuha, napelje tudi kar naravnost skozi kad, v kateri je voda. Ker je ta kad zelo ozka in nima niti $\frac{3}{4}$ m² premera, zato se cev hladi tudi le na to daljavo, kar je pa zelo veliko premalo. Kdor si je kedaj ogledal tak kotel, videl je, kako pehti, zlasti ob začetku, iz cevi soparica. Ta soparica pa ni nič drugega nego žganje, katero se vsled premalega hlajenja ni moglo izpremeniti v tekočino. Ako trdimo, da je pri takih kotlih eno tretjino žganja izgubljenega, prav nič ne pretiravamo, zato pa vsakemu svetujemo kupiti kotel z dobrim hladilnikom, ker večji troški so z boljšim in obilnejšim izdelkom kmalu poplačani. Kakšen pa bo hladilnik? Hladilnik naj bo kad, po kateri se vije cev kakor kača, glede na velikost kotla petkrat do desetkrat dobro dlan od oboda proč na okrog. Na eni strani zgoraj je cev zvezana s kotlom po primerno dolgi, ravni cevi, na nasprotni strani spodaj pa cev drži iz kadi, in tam se žganje izteka. Pri takem hladilniku je po 5 do 10 in tudi po več metrov cevi v vodi, in ako kuhar ve prav kuriti in ako je voda v hladilniku vedno mrzla, ni videti nikdar puha iz cevi, žganje se hitro prekapa in prav nič se ga ne pogubi. Še boljše je, če hladimo s snegom ali če denemo v vodo kose ledu. Zaradi tega je dobro s kuho čakati do zime. Žganjarski kotel lahko izdelava vsak kotlar.

Vprašanje 144. Ker sem zamudil prodajo muricedolskih bikov v Ljubljani, želel bi zvedeti, kje na Kranjskem bi bil na prodaj mlad, za pleme sposoben muricedolski bik. (M. Kr. v O. pri Kočevji.)

Odgovor: Ker nam ni znano, kje bi bil na prodaj kak tak bik, prosimo naše čitatelje, kateri imajo morda muricedolskega plemenskega bika na prodaj, da nam to precej zglase ter tudi sporoče, koliko je bik star in koliko zahtevajo zanj. Ako dobimo katero ponudbo, hočemo jo takoj gospodu vpraševalcu naznaniti.

Vprašanje 145. Moji posli rabijo v hlevu in drugod varnostne petrolejske svetilke. Do pred kratkim so bile shranjene. V začetku meseca septembra izročim jih poslom, in še prvi dan se dve razletita. Hvala Bogu, da nista naredili škode. To sem smatral za slučaj, a te dni prižgem prvič svoje svetilko, pri kateri po zimi zvečer kaj delam, a tudi ta se razpoči in mi dosti blizu ležečih reči pokvari. Kaj je krivo, in kako se da to preprečiti? V prodajalnici mi pravijo, da je slab petrolej vzrok. (Ž. T. v A.)

Odgovor: Malo očiščen petrolej tudi utegne biti vzrok, ker je bolj razstreliv nego dobro očiščen, t. j. rafinovan. Pri Vas bode pa drug vzrok. V svetilkah so ostali ostanki petroleja iz lanske zime. V starem petroleji se dela nafta, katera se razstreli uže pri 30° toplote, navaden petrolej pa se šele pri 50°. No, do 30° toplote pa se prav lahko ugreje petrolej v čebuli svetilni, zlasti pri varnostnih svetilkah, pri katerih zrak ne more tako dobro čebul hladiti, kakor pri odprtih svetilkah.

Vprašanje 146. Ali bi ne bilo mogoče, da bi kmetijska družba svojim udom skrbela tudi za modro galico v škropitev trt, kakor priskrbuje čisto deteljno seme? To bi bilo za nas vinščke velike vrednosti, ker bi lahko dobivali dovolj galice po primerni ceni. Letos je bila tu pri nas na Štajerskem po 60 do 80 kr. kilo, a še dobiti je ni bilo. (Fr. P. ud kmetijske družbe kranjske v P. na Štajerskem.)

Odgovor: Ako berete poročila o sejah glavnega odbora kmetijske družbe kranjske, vidite, da je uže skleneno kupiti velike množice modre galice, katera se bode s posebno ugodnimi pogoji oddajala vinščakom.

Gospodarske novice.

* **Baron Czoernig**, sloveči statistik, bivši sekejski načelnik trgovinskega ministerstva ter časten ud c. kr. kmetijske družbe kranjske od l. 1874., umrl je v soboto 5. t. m. v Gorici.

* **Ludovik Graf**, c. kr. realni profesor v p. arhitekt, tajnik c. kr. kulturnega sveta za Tirolsko in dopisujoč član c. kr. kmetijske družbe kranjske, umrl je 5. oktobra v Inomestu.

* **Na gospodarski izložbi v Oseku v Slavoniji** dobila je c. kr. kmetijska družba kranjska diplom zlate svetinje.

* **Gospod Mihael Ambrožič**, znani čebelar gorenjski, dobil je na svetovni razstavi v Parizu srebrno svetinjo za svojo izložbo.

* **Premovanje govedi v Trebnjem** dne 30. septembra se je vzlic hudemu, a letos navadnemu dežju prav dobro obneslo. Pripeljali so 14 bikov, 28 telic in 36 krav. Prijatelj kmetijstvu, ki pa noče biti imenovan, poklonil je tudi za to premovanje kakor na Gorenjskem 20 gld., ki so ob obili udeležbi vrlo dobro došli. Hvala mu! Omeniti nam je tudi velečastite gospe grajščakinje Marije Gresselove, katera je razstavila najlepšo goved, a je prepustila njej namenjena darila kmetskim posestnikom. Razstavni prostor je prav lično priredil gospod podružnični predsednik Treo s pomočjo trebanjske občine. Premije je presojevalni odbor tako le razdelil: 1.) Za bike: Franu Majzlu iz Bele cerkve, Antonu Kusu iz Jablanice, Fr. pl. Wurzbachu iz Lanepreža in Antonu Sajetu iz Potoka. 2.) Za telice: Jul. Treu iz Male vasi, Antonu Šulerju iz Mirne, Franu Klemenčiču iz Velike loke, Franu Novaku iz Dobrave, pl. Wurzbachu iz Lanepreža in Mat. Fröhlichu iz Trebnjega. 3.) Za krave: Mih. Šlajpahu iz Velike loke, Ant. Šulerju iz Mirne, Fr. Rozmanu iz Trebnjega, Ivanu Bizjaku iz Sevnice, Antonu Urbančiču iz Škove, A. Urbančiču iz Igljenika in Jul. Treu iz Male vasi.

* **Plemenske bika** muricedolske pasme kupili so na javni dražbi 28. septembra v Ljubljani: Anton Intihar iz Velikih Blok, Andr. Remškar z Brezovice, Fran Oven iz Podsmreke, Janez Dolinar iz Kozarjev in Martin Petrič iz Logatca; — v Postojni dne 2. oktobra: Štefan Habe iz Goč, Ivan Dekleva iz Petelinov in Anton Franetič iz Dolenje vasi pri Senožčah, kateri je dva bika kupil.

* **Vse, katerih se tiče**, opozarjamo na razpise med uradnimi vestmi glede prodaje plemenskih bikov, prasičev jorkširskega plemena in glede daril zvestim starim poslom.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Seja glavnega odbora dne 7. oktobra 1889.

Seji je predsedoval družbeni predsednik gospod cesarski svetnik Murnik, navzoči so bili odborniki gg. Detela, baron Lazarini, Lenarčič, Ogorelec, Povše, Robič, Witschl in tajnik Gust. Pirc.

Predsednik javlja, da se je v ime kmetijske družbe v dan godu presv. cesarja poklonil gospodu deželnemu predsedniku in ga prosil, naj blagovoli sporočiti najudanejša voščila kmetijske družbe do najvišjega prestola. Odbor je to sporočilo odobral.

Na željo nekaterih odbornikov je bila seja v ponedeljek pa ne nedeljo sklicana. Odbor ukrene od sedaj nadalje zborovati vsak prvi ponedeljek v meseci.

Ker je zglasil za gospodarsko in gozdarsko razstavo l. 1890. na Dunaji zelo malo in se jih veliko več tudi ni nadejati, ukrene glavni odbor prirediti ob svojem skupno deželno razstavo, ako dobi od merodajnih krogov primerne podpore. Odbor ukrene obrniti se na Dunaj, če mu bode dovoljeno postaviti svoj paviljon, in sicer s pogojem, da troški ne bodo preveliki. Častna udeležba Kranjske bode torej najbolj zavisna od darežljivosti slavnega deželnega zastopa.

Ker tajnik poroča, da je ostalo od letošnje državne podpore za živinarstvo še 654 gld. 97 kr. ukrene glavni odbor še enkrat nakupiti beljanske govede ter jo prodati konci tega meseca v Lescah.

Metliški podružnici je odbor dal bika muricedolskega plemena za 80 gld. (t. j. za polovico kupila) in je tudi plačal vse troške do Črnomlja, kjer bode bik v oskrbi.

Tudi to leto ukrene glavni odbor prositi slavnemu deželni zastop primerne podpore v prospeh kmetijstva. V prošnji hoče med drugim poudarjati podpore vinščakom v boji proti peronospori.

Iz deželne podpore v prospeh kmetijstva za l. 1888. ukrene glavni odbor nadalje porabiti 300 gld. za povzdigo prasičje reje in 100 gld. v podporo boštanjski podružnici ob ustanovitvi gozdne drevnice.

Na podlogi došlih prošenj ukrene glavni odbor dati nakupljenih 12 ovnov frizijskega plemena nastopnim gospodarjem v oskrbo:

Martinu Lukancu v Selu,
Ivanu Prmetu v Gabrijl,
Jakobu Knapu v Dobci,
Matevžu Novaku v Srnjaku,
Franu Peterneleu v Črnem vrhu nad Polhovim gradcem,
Jakobu Janši na Dovjem,
Franu Rudolfu v Črnem vrhu nad Idrijo,
Ivanu Deklevi v Britofu,
Lovru Skomavcu v Zg. Lazih,
Ivanu Janu v Podholmu,
Antonu Burji na Rečici in
Antonu Meršolu v Hrašah.

Na poziv c. kr. deželnega šolskega sveta izreče glavni odbor na podlogi došlih prošenj, da dobodo podpor za obdelovanje šolskih vrtov iz dotične državne subvencije sledeče šole: Goriče, Dobropolje, Slap, Šmartin pri Litiji, Kamnik, Toplice, Begunje pri Cerknici in Vipavi.

Odbor vzame na znanje dopis vodstva državnih železnic, da je voznina za semensko žito po teh železnicah znižana za 50 %.

O prošnji vipavske podružnice glede dobave modre galice in brezplačne razdelitve škropilnic ukrene glavni odbor podružnici sporočiti, da bode vse storil, kar mu bode mogoče.

Predno se reši neka prošnja za podporo pri ustanovitvi ple-tarskega tečaja v Vipavi, hoče glavni odbor imeti še nekaterih pojasnil.

Odbor vzame na znanje dopis velesl. deželnega odbora, da hoče dati 200 gld. v napravo 4 ameriških vinogradov v kostanjeviški podružnici.

Za nove ude se vzprejmo:

Ivan Krajec, tiskarnar v Novem Mestu; Otmar Skale, c. kr. okrajni živinozdravnik v Novem mestu, in Josip Rohrmann, notarski koncipijent v Kostanjevici.

Poziv kranjskim gospodarjem, ki se pečajo s prasičjo rejo.

Podpisani odbor je ukrenil v seji dne 7. t. m. pospeševati tudi prasičjo rejo, in sicer hoče udomačiti boljše prasičje plemo. Vsled tega ukrepa bode oddajal

plemenske mladiče jorkširskega plemena s sledečimi pogoji:

1. Prasički se bodo oddajali po dva, tri in morda tudi po štiri mesece stari, in sicer kakeršnih bode dobivati.

2. Cena prasičkom bode tolikokrat po 3 gld., po kolikor mesecev bode stari, to je polovico cene, kajti odbor mora plačevati po 6 do 7 gld. za vsak mesec starosti.

3. Oddajali se bodo sami merjasci ali pa s svinjami vred. Same svinje ne bode dobiti.

4. Kdor bode dobil prasiče, moral se bode zavezati:

- a) da ga bode obdržal za plemo, dokler bo sposoben;
- b) da bode naznanil podpisanemu odboru, kadar bode prasiča nehal rediti;
- c) da bode merjasca puščal tudi k svinjam bližnjih gospodarjev, kolikor kaže umna prasičja reja, in da bode dotično pristojbino znižal za svinje, ki so udov kmetijske družbe kranjske.

Tisti gospodarji, ki žele imeti takih plemenskih prasičkov z gori navedenimi pogoji, vložijo naj prošnje

do 15. novembra t. l.

pri podpisanem odboru ter naj določno povedo, ali hočejo samo merjasca ali tudi svinjo.

Opomba: Jorkširsko plemo ima te prednosti, da je zelo rodovitno, da hitro raste, da je kmalu sposobno za plemo, da se izvrstno debeli, ni izbirečno za krmo ter postane tako težko, kakor nikdar domači prasiči. Te prednosti pokaže pa le, če je v s n a ž n e m in suhem hlevu, ki ni po zimi premrzl in po leti ne pretopen. Kdor nima takega hleva in kdor ne skrbi za snago prasičem, naj rajši ne poskusi z jorkširskimi prasiči.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

V Ljubljani, dne 7. oktobra 1889.

Ivan Murnik s. r., predsednik.

Gustav Pirc s. r., tajnik.

Razglas.

Izvirno beljansko (pisano) **goved (bika)**, nakupljeno z državno podporo, prodajal bode podpisan odbor v ponedeljek dne 28. oktobra t. l. dopoldne ob 10. uri na dvorišči gostilne pri Wuchererji v Lescah.

Goved se bode prodajala dražbeno s sledečimi pogoji:

1. Govedo se postavi na dražbo za polovico cene, katero je stala družbo, in proda se onemu, ki ponudi za njo največ.

2. Kdor kupi govedo, mora je precej plačati.

3. Kupec se zaveže z zaveznim listom, da vzame kupljeno govedo v varstvo svoje. Podpisani odbor ni porok za nobeno reč, zato naj pa vsak, ki misli kako govedo kupiti, žival še pred dražbo dobro pregleda.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

V Ljubljani, dne 7. oktobra 1889.

Ivan Murnik, predsednik.

Gustav Pirc, tajnik.

Važno za zveste stare posle.

V svesti si, da so zvesti in dolgo pri enem in istem gospodarji služeči posli velika podpora kmetovalcu, ukrenil je podpisani glavni odbor v izpodbujo službujočemu stanu na kmetih obdarovati

nekaj zvestih, zaslužnih in dolgo pri enem gospodarji službujočih poslov.

V ta namen razpisuje podpisani odbor

darila po 10 goldinarjev

tistim poslom, ki se izkažejo, da služijo najmanj 15 let pri eni in isti hiši, ki se peča s kmetijstvom.

Prošnje je vložiti pri podpisnem odboru do 1. decembra t. l. Vsaka prošnja mora biti potrjena od domačega gospoda župnika in od županstva. Darila se bodo priznala o božiči in, če bude prilika, tudi slovesno izročila.

Uljudno podpisani odbor prosi prav prijazno vse one, katerim so taki posli znani, naj jih na ta razglas opozore ter jim pomagajo malo prošnjo sestaviti ali pa da jo namesto njih naredi.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

V Ljubljani, dne 7. oktobra 1889.

Ivan Murnik, predsednik.

Gustav Pirc, tajnik.

INSEKATE

sprejema „Kmetovalce“ po ceni, zaznamovani na prvi strani. V „Kmetovalcu“ priobčeni inserati imajo najboljši uspeh, kajti list je razširjen posebno po deželi, zlasti pa v premožnejših kmečkih krogih. Zelo priporočljiv je „Kmetovalec“ za objavljenja pri nakupu ali prodaji gospodarskih pridelkov, izdelkov ali potrebnin.

Pristni
logaški semenski grah
dobiti je pri (58—3)
podružnici c. kr. kmetijske družbe kranjske
v Dolenjem Logateci.

Hlapec,
ki je vaje konj in ki se razume na kmetijo in
kuhinjska dekla

se sprejmeta na neko manjšo grajščino na Kranjskem.

Podrobnosti pove gospod Franc Jonke v Ljubljani,
Gradišče št. 3. (61—2)

Usojam si naznanjati, da pošiljamo svojo priznano
izvrstno
uležano marcno in eksportno pivo
od sedaj ne le v sodih, temveč tudi v steklenicah naravnost iz pivovarne, in prosimo torej naročila na
pivo v steklenicah
pošiljati naravnost tvrdki naši.
Z zagotavljanjem najskrbnejše postrežbe se najuljudnejše priporočamo za mnogobrojna naročila.
Z velespoštovanjem
Bratje Kosler
v Ljubljani.
(64—1)
Dobivajo se tudi
tropinje in kali.

Služba opravnika

(šafferja, vavpta)

z nastopom 1. novembra t. l. je na deželni vinarski sadjarski in poljedelski šoli na Grmu pri Rudolfovem za oddati. Službina prinaša 360 gld. na leto v denarju. Prosto je stanovanje, prosta kurjava in svečava. S službo spojen je tudi užitek deputatnega rta. Službe zmožni pošljejo naj svoje prošnje podpisnemu vodstvu do 20. oktobra. (62—1)

Vodstvo deželne vinarske sadjarske in poljedelske šole na Grmu

dne 29. septembra 1889.

Mlade črno belo pisane

BIKE

čistega oldenburškega plemena proda (60—3)

Fran Kotnik na Vrdu, pošta Vrhnika.

Semenarska postaja
K. Rambouseka v Zborovu, pošta Forbes na Češkem

ima na prodaj za prihodnjo jesensko setev
skušena semena zimskega žita sledečih sort:

Požlahtneno menjalno pšenico.

Avstral. Albay pšenico z resjem.

Zborovsko menjalno rž.

Labradorsko rž.

Švedsko sneženo rž.

Montansko rž.

Kolosalno rž.

Probstajsko rž I. pridelek po originalnem semenu.

Naročitve izvršujejo se po vrsti, kakor doidejo in sicer v plombovanih vrečah.

Cenike dobi se na željo zastoj.

Mestna hranilnica ljubljanska.

Razglas.

Mestna hranilnica ljubljanska pričela je dne 1. oktobra 1889. l. svoje delovanje in je razun nedelj in praznikov odprta za stranke **vsak dan** od 8. do 12. ure dopoldne.

V tem času izvršuje hranilnica vsa vsled pravil in poslovnega reda določena plačila in izplačila.

Glede poslovanja veljajo za sedaj naslednje določbe:

A. Vloge.

Vsaka vloga, ki ne znaša manj ko 1 gld., je dopuščena. Skupni znesek, ki se za jedno taisto stranko v jedni ali več vlogah sprejme v obrestovanje, določen je na 5000 gld. Hranilnica ima pravico to svoto presegajoče vloge sprejeti proti nižjim obrestim (§ 7 hranilničnih pravil).

Obresti od vlog plačujejo se po 4% (štiri od sto) na leto in se računajo od prvega delavnika po vložnem dnevu in pri izplačevanju do delavnika pred izplačilnim dnevom. Mesec šteje se po 30 dni.

Vsakemu vložniku dano je na voljo terjati svoj vloženi kapital do 100 gld. brez odpovedi.

Navadno izplačujejo se tudi viši zneski brez odpovedi, vendar pridržuje si mestna hranilnica vsled § 11 hranilničnih pravil po sklepu upravnega odbora z dne 7. septembra 1889. leta pravico, da se morajo zneski, ki presežajo 100 gld., do svote 500 gld. štiri mesece, zneski pa, ki presežajo svoto 500 gld., šest mesecev naprej odpovedati.

B. Posojila.

Mestna hranilnica ljubljanska opravičena je vsled § 23 hranilničnih pravil uporabljati vloge in lastno premoženje svoje za nasledna posojila:

V Ljubljani dne 1. oktobra 1889.

1.) Da jih obrestonosno posoja na nepremična posestva (hipoteke) s sirotinsko varnostjo.

2.) Da jih posoja občinam proti vračilu v obrokih in poluletnemu anticipativnemu obrestovanju.

3.) Da jih posoja z dovoljenjem političnega deželnega oblastva javnim, na načelo vzajemnosti postavljenim zavodom (posojilnicam, zadrugam itd.) proti vračilu v obrokih in poluletnemu anticipativnemu obrestovanju.

4.) Da jih posoja proti zastavljanju avstrijskih državnih zadolžnic in drugih enakih kreditnih papirjev in kovanega, v prometu stoječega zlatega in srebrnega denarja.

5.) Da eskomptuje lastne hranilnične knjižice in izžrebane državne srečke.

6.) Da eskomptuje v Ljubljani plačilne (ne samo domicilovane) najkasneje v šestih mesecih zapadajoče menice.

Hranilnica vračuna vsled sklepa občinskega sveta ljubljanskega z dne 24. septembra 1889. leta za posojila, navedena pod 1., 2. in 3. (hipoteke, posojila, občinam in zavodom), 4 1/2% (štiri in polodstotne) obresti, ki se odrajujejo vselej za pol leta naprej. Pri posojilih, navedenih pod 4., 5. in 6. (predplačila proti zastavi in eskomptovanji), prejema hranilnica 5% (petodstotne) anticipativne obresti.

Prošnje za posojila in predplačila sprejemajo se v uradnih dneh od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 6. ure popoldne.

Za prošnje potrebne tiskovine dobiti je v navedenih urah v hranilnici brezplačno.

Ravnateljstvo mestne hranilnice ljubljanske.

Hranilnica nahaja se v mestni hiši pri tleh na Mestnem (glavnem) trgu.

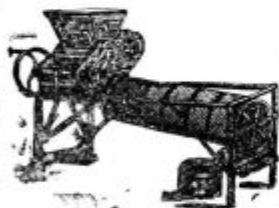
63—1

Založba tovarne

pri

Franju Detter-ju v Ljubljani

na starem trgu št. 1. nasproti železnemu mostu (v lastni hiši).

Tu se dobivajo najbolj različni kmetijski in drugi stroji in orodja n. pr. mlatilni stroji na vlačilo (Göpel) in na roko slamorezni, šivalni, potem stroji, s katerimi se žito čisti in odbira, dalje malni, ki snažijo, žito trejo (šrotajo) in sadje mečkajo, potem otirgači za koruzo robkati in grozdje obirati, za vino in sadje, smrkli (pumpe), dalje tudi trombe za gnojnico; stroji s katerimi se repa in korenje drobi, preproste in dvojne pluge, blagajnice, varne pred tatovi in ognjem, stroje za žetanje in ožemanje po Strakosch in Bonerjevemu načinu i. t. d.

Kmetovalci, ki ne morejo precej plačati nakupno vsoto za prekoristne stroje i. t. d., morejo plačati tudi pozneje, na pr. o Vseh svetih, o Božiči i. t. d. Imam tudi za kmetijske stroje večšega monterja (mašinista, ki se zastopi na sestavo strojev), ki je v stanu vsak stroj, bodisi, da ga goni človek, žival, voda ali par najboljši sestavi ter ga prirejati da dobro gre. To je velike vrednosti za kupca mojih strojev, zlasti ker jih monter skoraj nič ne stoji. (45—8)

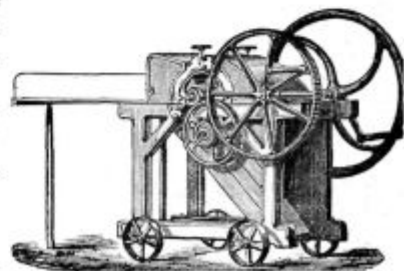
Jaz se tedaj priporočam za prav obilno nakupovanje, svarim pa ob enem gg. gospodarje, da se varujejo kupiti stroje od potovalecev (agentov), kateri so s svojim nepoštenim postopanjem uže marsikaterega gospodarja spravili v zadrego. —

Praviloma naj nikdo ne kupi reči, katere ni poprej videl, in če to ni mogoče vsaj ne od ljudi ali od tveč, katere nihče ne pozna. Z neprevidnim postopanjem je bil uže osleparjen marsikater dober in pošten kmetovalec.

Moj popotnik Ivan Grebenc ima mojo legalizovano, splošno pooblastilo, nanj se morejo kmetovalci popolnoma zanesti in mu dajati naročila za mene. Drugače pa prosim se pismeno in z zaupanjem na me obrniti.

S spoštovanjem

Franz Detter.

Proti boleznim v vratu,

hripavosti, kašlju, zlasti pri otrocih;
 = proti boleznim v želodci in mehurji =
 kakor tudi fina namizna kislina voda
 je posebno priporočan (12—19)
koroški rimski vrec.

Na prodaj pri M. E. Supanu v Ljubljani in pri F. Dolenzu v Kranji

Wilhelm Klenert

prej Klenert & Geiger

**I. štajerska drevesnica za sadno drevje in vrtnice
 v Gradci.**

(Ta drevesnica pripoznana je kot ena največjih in najbolj vredjenih v Avstriji.)

Priporočamo veliko in izborno zalogo:

Vrtno, visokodebelnatih in pritličnih; **sadnega drevja**, visokodebelnatga in pritličnega ter piramide, spalirje, kordone in enoletne požlahtnitve; **divjakov** in **podlag za pritlikovce**; **jagodnega sadja**; **lepotičnega drevja** in **grmovja**, drevja (6—18) **za drevoreda** itd.

Razpošiljatev pravilno imenovanih **cepičev** vseh vrst sadja.

Cenike je dobiti zastonj in franko.

Najboljši, najcenejši naj- sigurnejši in najstarejši

GNOJIVO

za sladorno peso, hmelj, trto, krompir, lan, zelenjad, kakor za vse druge rastline

kakor tudi za vsako zemljo je

zgoščeni goveji gnoj

(Engrais de boent)

Ta gnoj je pripoznan od kmetijskih veščakov, ima zanjano vsebino od organskega dušika, fosforove kisline in kalija ter ima v sebi preko 60% organske snovi.

Ta gnoj je iz l. c. kr. izključno prideligovane in patentovane avstro-ogerske tovarne za zgoščeni goveji gnoj v Temešvaru (Bratje Saxl.) (24—12)

GLAVNA PISARNA: Dunaj, III.; Rennweg Nr. 20/qu.

Uzorec in poučne knjižice se zastonj pošlejo.

Bolezni želodca

in spodnjih telesnih delov, jeter in vranice, zlata žila, zaprtje, vodenica in kronična driska zdravi se najuspešneje s **Piccoli-jevo „Esenco za želodec“**, koja je tudi izvrstno sredstvo proti glistam. Pošilja jo izdelovatelj lekarnar Piccoli v Ljubljani (na Dunajski cesti) proti poštnemu povzetju.

Izdelovatelj pošilja

esenco za želodec

v zabojčkih po 12 steklenic za 1 gld. 36 kr., poštno stroške trpé p. t. naročniki. (11—19)

Posamezne steklenice dobijo se pa razven pri izdelovatelju lekarnar **PICCOLI-ju „pri Angelu“** v Ljubljani po 10 kr., tudi še pri lekarnarju **Rizzoli-ju**

v Rudolfovem in skoraj po vseh lekarnah na Primorskem, Tirolskem, Koroškem, Štajarskem in v Dalmaciji in sicer po 15 kr. steklenica

Varstvena znamka.

Nik. Hoffmann,

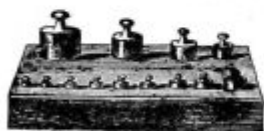
tovarnar kirurških instrumentov, umetalni, ter orožni kovač in nožar

v Ljubljani, na Mestnem trgu št. 12,

priporoča bogato zalogo svoje raznovrstnega v njegovo stroko spadajočega blaga. Vsa zaloga obstoji iz lastnih izdelkov in se za vsako prodano reč jamči, da je dobra in iz najboljšega blaga narejena.

Zlasti so v zalogi najboljši noži za vrtnarje in vinogradarje, kakor sploh nožarsko in fino kovaško orodje za kmetovalce, vrtnarje, vinogradarje, gozdarje itd.

Reči, ki niso v zalogi, se po naročilu precej in v najboljši kakovosti narede. (14—18)

Andr. Druškovič

trgovina z železom, mestni trg št. 10,

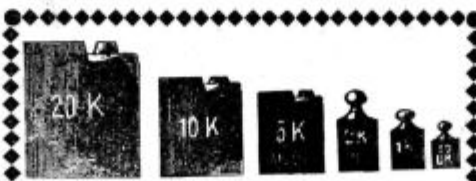
priporoča po zelo nizki ceni

okove za okna in vrata, štorje za štokadoranje, samokolnice, traverze in stare železniške šine za oboke, znano najboljši kamniški Portland- in Roman-cement, sklejni papir (Dachpappe) in asfalt za tlak, kakor tudi

lepo in močno narejena

štedilna ognjišča in njih posamezne dele.

Vodnjake za zabijati v zemljo, s katerimi je mogoče v malih urah in majhnimi stroški na pravem mestu do vode priti; ravno tako se tudi dobivajo vsi deli za izkopane vodnjake, železne cevi in železoliti gornji stojali, kakor tudi za lesene cevi mesingaste trombe in ventile in železna okova.

Za poljedelstvo:

vsake vrste orodja, kakor: lepo in močno nasajeni plugi in plužna železne in lesene brane in zobove zanje, motike, lopate, rezovnice, krampe itd. Tudi se dobiva zmerom sveži dovski mavec (Lengenfelder Gyps) za gnojenje polja. (42—11)

